

Сергєєва Д. Б.,
доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник,
доцент кафедри правосуддя
юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Ткач О. В.,
здобувач кафедри правосуддя
юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

УДК 343.985.7

ОСОБА ЗЛОЧИНЦЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОРУШЕНЬ НЕДОТОРКАНОСТІ ПРИВАТНОГО ЖИТТЯ

Статтю присвячено дослідженню особи злочинця як елемента криміналістичної характеристики порушень недоторканності приватного життя. Актуальність дослідження цього питання полягає в тому, що особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики порушень недоторканності приватного життя, незважаючи на його практичну значимість, в криміналістичній літературі не досліджена.

Метою цієї статті є наукове обґрунтування структури особи злочинця як елемента криміналістичної характеристики порушень недоторканності приватного життя та розкриття його змісту.

У статті на основі системного аналізу теоретичних наукових положень, норм вітчизняного законодавства та матеріалів слідчої і судової практики розкриваються проблемні питання щодо особи злочинця як елемента криміналістичної характеристики порушень недоторканності приватного життя, формулюється його поняття, визначається зміст цього елемента та обґрунтовується його структура й кореляційні зв'язки особи злочинця з іншими елементами криміналістичної характеристики порушень недоторканності приватного життя. Доводиться, що система відомостей про особу злочинця дозволяє не лише

правильно кваліфікувати вчинене кримінальне правопорушення, а й значно підвищує ефективність процесу висування версій та планування розслідування, вибору тактичних прийомів проведення процесуальних дій та розслідування в цілому.

Робляться висновки, що особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики – це сукупність відомостей щодо фізичних, соціальних, морально-психологічних та інших ознак і властивостей, характерних для осіб, що вчинили кримінальне правопорушення певного виду.

Особа злочинця при вчиненні порушень недоторканості приватного життя – це суб'єкт, який неуповноважений збирати, зберігати, використовувати, знищувати, поширювати та змінювати відомості про приватне життя іншої особи, що являються конфіденційною інформацією про цю особу.

Наведені узагальнені дані про особу злочинця як елемента криміналістичної характеристики вчинення порушень недоторканності приватного життя та встановлений їх кореляційний зв'язок з іншими елементами криміналістичної характеристики.

Ключові слова: криміналістична характеристика, елемент криміналістичної характеристики, особа злочинця, структура особи злочинця, приватне життя, недоторканність приватного життя.

З моменту проголошення Україною незалежності та у зв'язку з вибором вектора європейської інтеграції, правова політика нашої держави спрямована на розбудову державності шляхом поступового сприйняття напрацьованих людством і прогресивною політико-правовою думкою надбань, й особливо таких загальнолюдських цінностей, як демократія, право, права і свободи людини. На відміну від європейських країн (1950 р.)¹, Сполучених Штатів Америки (1960 р.)² та інших країн, в Україні право особи на захист від порушень недоторканності приватного життя було закріплене на законодавчому рівні порівняно нещодавно, а саме 28 червня 1996 року у ст. 32 Конституції України, відповідно до якої ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. В частині 2 цієї статті йдеться про заборону збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного

добробуту та прав людини³. 02 червня 2011 року право людини на недоторканність приватного життя було закріплене ст. 182 Особливої частини Кримінального кодексу України (далі – КК України) як охоронюване кримінальним законодавством право на невтручання в приватне життя шляхом незаконного збирання, зберігання, використання, знищення, поширення конфіденційної інформації про особу або незаконної зміни такої інформації, крім випадків, передбачених іншими статтями КК України⁴. Необхідно констатувати, що з моменту закріплення цього права на законодавчому рівні проблемам розкриття та розслідування несанкціонованого втручання у приватне життя у науковій та навчальній літературі приділялося недостатньо уваги.

Загальновідомим є те, що з метою ефективного попередження вчинення порушень недоторканності приватного життя та розслідування вже вчинених правопорушень цього виду, правоохоронні органи повинні мати у своєму розпорядженні науково обґрунтовану систему відомостей про ознаки цього злочину, які мають найбільш важливе значення для

¹ Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Міжнародний документ від 04.11.1950 <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004> дата звернення 17.01.2018.

² W Prosser, 'Privacy' (1960) 48(2) California law journal 383–423.

³ Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР <<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>> дата звернення 16.01.2018.

⁴ Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>> дата звернення 17.01.2018.

його розслідування та розкриття – криміналістичну характеристику. Особливої уваги потребує дослідження особи злочинця як одного з елементів криміналістичної характеристики, оскільки система відомостей про нього дозволяє не лише правильно кваліфікувати вчинене діяння, але й значно підвищує ефективність процесу версіювання та планування розслідування, вибору тактичних прийомів проведення процесуальних дій та розслідування в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання проблеми. Дослідженню особи злочинця як елемента криміналістичної характеристики злочинів присвячено праці Ю. П. Аленіна, Н. Т. Венедиктова, П. С. Дагеля, В. Ф. Єрмолович, Н. І. Клименко, О. Н. Колесніченка, В. Г. Лукашевича, М. А. Погорецького, М. В. Салтевського, А. В. Старушкевича та інших учених. Разом з тим особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики недоторканності приватного життя в науковій криміналістичній літературі досліджена не була.

Метою цієї статті є наукове обґрунтування структури особи злочинця як елемента криміналістичної характеристики та дослідження його змісту як елемента криміналістичної характеристики недоторканності приватного життя.

На підставі аналізу статистичних даних, наведених у Єдиному звіті про кримінальні правопорушення за 2013 рр. – березень 2018 рр.¹, встановлено, що за ст. 182 «Порушення недоторканності приватного життя» КК України було відкрито 634 кримінальні провадження, 62% з яких були закриті за різними пунктами ч. 1 ст. 284 КПК України. Із 238 розслідуваних кримінальних проваджень до суду з обвинувальним актом направлено 16 проваджень, або 7%.

На нашу думку, вищевикладені дані, а саме кількість проваджень, що направлені до суду з обвинувальним актом (7% від числа розслідуваних), свідчать про незадовільний стан розслідування злочинів цього виду, що, своєю чергою, зумовлений, у тому числі, відсутністю системи криміналістичних наукових положень (зокрема, криміналістичної характеристики та ін.) й розроблених на їх основі практичних рекомендацій щодо організації й здійснення розслідування цього виду злочинів.

Криміналістична характеристика злочину, будучи центральним елементом криміналістичної методики, є надзвичайно складним пізнавальним феноменом та інформаційною основою розслідування, яка необхідна для аналізу вихідних даних про злочин, а також для організації подальших дій суб'єктів розслідування та розкриття злочинів.

На підставі аналізу наукової літератури вважаємо, що найбільш слушним є визначення криміналістичної характеристики злочину, запропоноване В. П. Бахіним² та іншими фахівцями, які розуміють її як систему узагальнених фактичних даних і заснованих на них наукових висновках щодо найбільш типових криміналістично важливих ознак злочинних діянь, які мають значення для розкриття, розслідування та попередження злочинів. До змісту криміналістичної характеристики входить значна кількість елементів, одним із яких є особа злочинця.

В криміналістичній науці єдність поглядів на визначення поняття особи злочинця та структуру його ознак відсутня. Так, досліджуючи елементи криміналістичної характеристики злочинів, П. С. Дагель визначає особу злочинця як сукупність соціально-політичних, психічних і фізичних ознак особи, яка вчинила злочин³.

¹ Генеральна прокуратура України, Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за 2013–2018 рр. <http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=110381&libid=100820&c=edit&_c=fo#> дата звернення 18.01.2018.

² В Бахін, 'Криминалистическая характеристика преступлений как элемент расследования' (2000) 1 Вестник криминалистики 17.

³ П Дагель, Учение о личности преступника в советском уголовном праве (Издательство Дальневосточного университета 1970) 267.

В. Г. Лукашевич та М. В. Салтевський вважають, що особою злочинця є соціально-біологічна система, властивості та ознаки якої відображаються в матеріальному середовищі й використовуються для розкриття і розслідування злочинів. До таких властивостей автори відносять фізичні, біологічні та соціальні¹.

Особа злочинця є також предметом вивчення інших суспільних наук. Так, у кримінології особа злочинця визначається через її соціальну сутність, як складний комплекс, що характеризує її риси, прояви, зв'язки, внутрішній моральний і духовний світ, що виникли під час її розвитку та у взаємодії з соціальними й індивідуальними життєвими умовами в тій чи іншій мірі вплинули на вчинення злочину².

У психології особою злочинця є особа, яка вчинила злочин внаслідок властивих їй психологічних особливостей, антигромадських поглядів, негативного ставлення до моральних цінностей і вибору суспільно небезпечного шляху для задоволення своїх потреб або невияву необхідної активності в запобіганні негативного результату³.

На підставі вищевикладених та інших точок зору фахівців, що досліджували особу злочинця та формулювали визначення її поняття, є необхідним сформулювати авторське визначення особи злочинця як елемента криміналістичної характеристики. Це сукупність відомостей щодо фізичних, соціальних, морально-психологічних та інших ознак та властивостей, характерних для осіб, що вчинили кримінальне правопорушення певного виду.

Необхідно зазначити, що у криміналістичному вивченні особи злочинця в теперішній час намітилися два специфічні напрями. Перший передбачає отримання даних про особу невідомо-

го злочинця з урахуванням виду, місця і часу вчинення діяння, предмета посягання, залишених ним слідів на місці події, в пам'яті свідків і з інших джерел. Ці дані дають підстави для визначення напрямів і прийомів розшуку та затримання злочинця. Найчастіше така інформація дає уявлення про загальні властивості певної групи осіб (вузької чи широкої), серед яких необхідно шукати підозрюваного, і рідше – про окремі ознаки та властивості конкретної особи.

Другий напрям передбачає вивчення особи затриманого підозрюваного або обвинуваченого з метою криміналістичної оцінки його особистості. Для цього збираються відомості не тільки про його життєві установки, ціннісні орієнтації, дефекти правосвідомості, особливості антигромадських поглядів, але й про його особистість, особливості його поведінки до і під час вчинення злочину, зв'язки та інші дані, що сприятимуть налагодженню з ним необхідного психологічного контакту, вибору найбільш ефективної тактики спілкування з метою отримання правдивих показань, а також визначенню найбільш дієвих способів профілактичного впливу. Разом з тим ця інформація може бути покладена в основу типізації особи злочинця⁴.

Для визначення ознак і властивостей, що характеризують особу злочинця та впливають на спосіб підготовки, вчинення злочину та приховання його слідів, засоби його вчинення, вибір предмета злочинного посягання тощо, необхідно розглянути структуру особи злочинця як елемента криміналістичної характеристики.

В. Ю. Шепітько вважає, що особу злочинця варто досліджувати, вивчаючи демографічний характер, деякі моральні якості та психологічні особливості⁵.

М. В. Салтевський розглядає особу злочинця як елемент криміналістичної

¹ М Салтевський, В Лукашевич, В Глібо, Навчально-довідковий посібник з криміналістики (ВІПОЛ 1994) 180.

² В Кудрявцева, В Емінова, Кримінологія (Москва 1997) 80.

³ Ю Антонян, М Єнікєєв, В Емінов, Психологія злочину і покарання (Москва 2000) 12.

⁴ Н Яблоков, И Александров, Криминалистика (Норма ИНФРА 2017) 752.

⁵ В Шепітько, Криминалистика: курс лекцій (ООО «Одиссей» 2005) 368.

характеристики через фізичні, біологічні та соціальні властивості людини. Криміналістична характеристика особи злочинця, на його думку, здійснюється за такими ознаками:

а) соціальні – стан особи у суспільстві, освіта, національність, сімейний стан, професія, рід захоплень;

б) психологічні – світогляд, переконання, звички, емоції, відчуття, характер, темперамент тощо;

в) фізичні – вік, стать, анатомічні та функціональні ознаки, біохімічні особливості крові, слини тощо¹.

Відомий вчений – психолог К. К. Платонов структуру особистості поділяє на чотири підструктури:

1. Виключно соціально обумовлені властивості особистості (спрямованість, моральні якості, відношення);

2. Індивідуально-набутий досвід (знання, навички, вміння, звички, рівень особистої культури);

3. Індивідуальні особливості окремих психічних процесів (форм відображення);

4. Біологічно відображені властивості особистості (темперамент, інстинкти, органічні патологічні зміни, властивості)².

П. С. Дагель, прийнявши за основу вищевикладений підхід К. К. Платонова, запропонував власну структуру особи злочинця. На його думку, вона включає в себе п'ять підструктур, що містять певні ознаки:

1) ознаки, які безпосередньо характеризують суспільну небезпеку особи злочинця (характер вчиненого злочину, його тяжкість і злочинні наслідки; форма вини, мотив і мета злочину; спосіб вчинення злочину; привід і ситуація вчинення злочину; вчинення злочину вперше, повторно, систематично або рецидивістом; наявність або відсутність інших правопорушень та інших антигромадських вчинків; інші обтяжуючі або

пом'якшуючі відповідальність обставини; ставлення злочинця до скоєного; поведінку під час відбування покарання);

2) ознаки, що розкривають соціальні (й антисоціальні) відносини особи в різних сферах суспільного життя (загальногромадянські відносини; трудові відносини; участь в різних формах навчання і його результати; сімейні відносини; побутові відносини з найближчим безпосереднім оточенням; участь в громадських організаціях; зв'язку з злочинними та іншими антигромадськими елементами);

3) ознаки, що дають морально-психологічну характеристику особи (спрямованість особи; світогляд особи; інтереси особи; стійка система мотивів поведінки; моральні принципи, цінності та норми, якими особа практично керується в своїй діяльності; моральні навички і звички особи; характер і рівень потреб особи);

4) ознаки, що характеризують психологічний стан особи та її психічні особливості (особливості відчуттів, сприйняття, пам'яті; особливості протікання інтелектуальних, вольових і емоційних процесів й відповідні властивості особистості; темперамент; здатності; наявність або відсутність психічних аномалій; вікові особливості психіки);

5) ознаки, що характеризують фізичні (біологічні) властивості особи (стать; вік; особливості фізичної конституції; фізіологічні особливості, стан здоров'я; інстинкти, потяги, фізіологічні потреби)³.

На підставі результатів аналізу криміналістичної літератури, джерел з кримінального права, загальної та юридичної психології, логіки, даних інших наук і матеріалів практики вважаємо за доцільне запропонувати таку структуру особи злочинця як елемента криміналістичної характеристики:

Фізіологічні ознаки та властивості (стать; вік; фізіологічні особливості та потреби).

¹ М. Салтевський, Криміналістика (у сучасному викладі) (Кондор 2005) 588.

² К Платонов, Психологическая структура личности. Личность при социализме (Москва 1968) 69–70.

³ П Дагель, Учение о личности преступника в советском уголовном праве (Владивосток 1970) 52.

Соціальні ознаки і властивості (освіта; фах; професія; наявність трудових відносин; сімейний стан; наявність осіб, що перебувають на утриманні; побутові відносини; участь в державних і громадських організаціях, об'єднаннях, формуваннях; попереднє знайомство з потерпілим, характер відносин; тощо).

Морально-психологічні ознаки і властивості (спрямованість; світогляд; інтереси; здатності; мотиви поведінки; моральні принципи, цінності та норми життєдіяльності; характер і рівень потреб; особливості інтелектуальних, вольових та емоційних процесів; темперамент; наявність або відсутність психічних аномалій; вікові особливості психіки).

Ознаки і властивості, які характеризують суспільну небезпеку особи (вчинення злочину вперше, повторно, систематично; вчинення інших правопорушень; наявність інших обтяжуючих або пом'якшуючих відповідальність обставин; зв'язок із злочинними елементами).

Зазначені елементи, що входять в запропоновану вище структуру, знаходяться в тісному взаємозв'язку та визначають характеристику особи злочинця.

Виходячи зі аналізу змісту ст. 182 КК України «Порушення недоторканності приватного життя», вважаємо, що злочинцем є особа, яка не уповноважена збирати, зберігати, використовувати, знищувати, поширювати та змінювати відомості про приватне життя іншої особи, що містять його особисту або сімейну таємницю.

На підставі результатів системного аналізу Єдиних звітів про кримінальні правопорушення, вчинені в період з січня 2013 по березень 2018 року, а також матеріалів слідчої та судової практики розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень про порушення недоторканності приватного життя, вважаємо, що особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики злочину цього виду, характеризується такими властивостями та ознаками:

1. Фізіологічні ознаки та властивості. Незаконне втручання в особисте життя вчинено особами чоловічої статі у віці від 18 до 55 років. Для осіб жіночої статі та для неповнолітніх осіб вчинення цього злочину не є характерним.

2. Соціальні ознаки і властивості. 82% осіб, що вчинили злочин досліджуваного виду, перебували у шлюбі та мали дітей, 11% – розлучені та утримують дітей, а 7% – не перебували у шлюбі та не мали дітей.

Специфічні знання та навички, отримані під час роботи в правоохоронних органах, військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, у засобах масової інформації й інших установах та організаціях використовувалися злочинцями під час вчинення злочину цього виду у 82% від загальної кількості вивчених проваджень. Серед них 46% осіб, що вчинили злочин досліджуваного виду, були правоохоронцями, 19% – військовослужбовцями, 23% – журналістами та 12% – представниками інших професій. На момент вчинення злочину 76% злочинців не перебували в трудових відносинах.

3. Морально-психологічні ознаки і властивості. У переважній більшості випадків (92%) мотивом вчинення цього злочину є прагнення особистого збагачення (шантаж чи вимагання винагороди), помсти – 1 провадження, отримання інформації з метою її подальшого використання у власних цілях (без оприлюднення) – 1 провадження, бажання зіпсувати ділову репутацію, зазіхання на повагу до гідності та честі – 1 провадження.

Залежно від характеру стосунків з потерпілим:

– злочинець, особа якого відома потерпілому – у 75% вивчених проваджень. Як правило, це особи, які володіють конфіденційною інформацією про потерпілого у зв'язку з тим, що належать до кола його близьких осіб чи родичів, є колегами потерпілого;

– злочинець, особа якого потерпілому невідома – у 25% вивчених проваджень.

Це особи, які мають доступ до конфіденційної інформації у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків або ж особи, які збирають інформацію про потерпілого шляхом стеження за ним.

У 100% проваджень злочинець цілком усвідомлює свої дії та керує ними і здатен оцінити суспільну небезпечність свого діяння, тобто є психічно здоровим.

Особи, які вчиняють порушення недоторканності приватного життя, мають такі психологічні якості, як неповага до людей та їх приватного життя, схильність брати без дозволу та відома чужі речі тощо.

Ознаки і властивості, які характеризують суспільну небезпеку особи. Порушення недоторканності приватного життя вчиняється переважно одноосібно, з облікованих кримінальних проваджень лише 14% правопорушень було вчинено групою осіб¹.

Залежно від наявності кримінального минулого особи, яка вчинила порушення недоторканності приватного життя, у 35% злочин було вчинено особами, які раніше вчиняли кримінальні правопорушення².

Дослідження особи злочинця як елемента криміналістичної характеристики порушень недоторканності приватного життя має важливе значення для процесу розкриття та розслідування злочину, оскільки знаходиться в кореляційних зв'язках з іншими елементами криміналістичної характеристики, зокрема способом та обстановкою (час, місце) його вчинення, знаряддями та засобами, предметом безпосереднього злочинного посягання та типовою слідовою картиною.

Так, важливе значення має інформація про здобуту злочинцем освіту, професію та наявні в нього професійні навички, оскільки вони знаходяться в безпосередньому зв'язку з предметом злочинного посягання, а із обраним спо-

собом вчинення злочину. Наприклад, особа може перебувати на посаді, що передбачає доступ до конфіденційної інформації (з обмеженим доступом) та вчинити злочин цього виду; мати професійні знання та навички, що обумовлюють вибір способу вчинення злочину (навички стеження за особою, користування професійною фото-, відео-, аудіоапаратурою тощо).

На майновий стан злочинця можуть вказувати типові сліди злочину, наприклад, якщо його вчинено із застосуванням дороговартісної апаратури, інших засобів тощо.

Виходячи з вищевикладеного, доцільним є зазначити, що саме освіта, професійні знання та навички, а також вік, стать та психологічні ознаки та властивості, як складові структури особи злочинця як елемента криміналістичної характеристики, є основоположними у виборі предмета злочинного посягання, способу вчинення злочину, а також суттєво впливають на слідову картину порушення недоторканності приватного життя.

Висновки. Особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики – це сукупність відомостей щодо фізичних, соціальних, морально-психологічних та інших ознак і властивостей, характерних для осіб, що вчинили кримінальне правопорушення певного виду.

У структурі особи злочинця як елемента криміналістичної характеристики слід виокремлювати:

– фізіологічні ознаки та властивості (стать; вік; фізіологічні особливості та потреби);

– соціальні ознаки і властивості (освіта; фах; професія; наявність трудових відносин; сімейний стан; наявність осіб, що перебувають на утриманні; побутові відносини; участь у державних і громадських організаціях, об'єднаннях,

¹ Генеральна прокуратура України, Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за 2013–2018pp <http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=110381&libid=100820&c=edit&_c=fo#> дата звернення 18.01.2018.

² Генеральна прокуратура України, Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за 2013–2018pp <http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=110381&libid=100820&c=edit&_c=fo#> дата звернення 18.01.2018.

формуваннях; попереднє знайомство з потерпілим, характер відносин; тощо);

– морально-психологічні ознаки і властивості (спрямованість; світогляд; інтереси; здатності; мотиви поведінки; моральні принципи, цінності та норми життєдіяльності; характер і рівень потреб; особливості інтелектуальних, вольових та емоційних процесів; темперамент; наявність або відсутність психічних аномалій; вікові особливості психіки);

– ознаки і властивості, які характеризують суспільну небезпеку особи (вчинення злочину вперше, повторно, систематично; вчинення інших правопорушень; наявність інших обтяжую-

чих або пом'якшуючих відповідальність обставин; зв'язок із злочинними елементами).

Особа злочинця при вчиненні порушень недоторканості приватного життя – це суб'єкт, який неуповноважений збирати, зберігати, використовувати, знищувати, поширювати та змінювати відомості про приватне життя іншої особи, що являються конфіденційною інформацією про цю особу.

Особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики вчинення порушень недоторканності приватного життя має кореляційний зв'язок з іншими елементами криміналістичної характеристики.

REFERENCE LIST

LIST OF LEGAL DOCUMENTS

1. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal codex of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 № 2341-III <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>> data zvernennia 17.01.2018 (in Ukrainian).
2. Konvenciya pro zahist prav lyudini i osnovopolozhnih svobod [Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms]: Mizhnarodnij dokument vid 04.11.1950 <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004> data zvernennia 17.01.2018 (in Ukrainian).
3. Konstituciya Ukrayiny [Constitution of Ukraine] Zakon Ukrayiny vid 28.06.1996 № 254k/96-VR <<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>> data zvernennia 16.01.2018 (in Ukrainian).

BIBLIOGRAPHY

AUTHORED BOOKS

4. Dageľ P S, Uchenie o lichnosti prestupnika v sovetskom ugolovnom prave [The doctrine of the identity of the offender in Soviet criminal law] (Izd-vo Dalnevostochnogo un-ta 1970) 267 (in Russian).
5. Saltevs'kij M V, Navchalno-dovidkovij posibnik z kriminalistiki [Criminalistics reference book] (VIPOŁ 1994) 180 (in Ukrainian).
6. Kudryavcev V N, Eminov V E, Kriminologiya [Criminology] (Yurist 1997) 80 (in Russian).
7. Antonyan Yu M, Yenikyeyev M I, Eminov V E, Psihologiya zlochinu i pokarannya [Psychology of crime and punishment] (Yurist 2000) 12 (in Ukrainian).
8. Yablokov N P, Aleksandrov I V, Kriminalistika [Forensic science] (Norma: INFRA 2017) 752 (in Russian).
9. Shepitko V Yu, Kriminalistika [Forensic science] (OOO «Odissej» 2005) 368 (in Ukrainian).
10. Saltevs'kij M V, Kriminalistika (u suchasnomu vikladi) [Criminality (in the day-to-day mode)] (Kondor 2005) 588 (in Ukrainian).
11. Platonov K K, Psihologicheskaya struktura lichnosti. Lichnost pri socializme [Psychological structure of personality. Personality under Socialism] (Moskva 1968) 69–70 (in Russian).
12. Dageľ P S, Uchenie o lichnosti prestupnika v sovetskom ugolovnom prave [The doctrine of the identity of the criminal in Soviet criminal law] (Vladivostok 1970) 52 (in Ukrainian).

ARTICLES

13. Prosser W L, 'Privacy' (1960) 48 (2) California law journal 383–423 (in English).
14. Bahin V P, 'Kriminalisticheskaya karakteristika prestuplenij kak element rassledovaniya' [Criminalistic characterization of crimes as an element of investigation] (2000) 1 Vestnik kriminalistiki 17 (in Russian).

15. Vedernikov N T, 'Mesto i rol lichnosti obvinyaemogo v predmete dokazyvaniya po ugolovnomu pravu' [Place and role of the person of the accused in the subject of evidence in criminal law] (2003) 6 Gosudarstvo i pravo 45–49 (in Russian).

WEBSITE

16. Heneralna prokuratura Ukrainy, Yedinij zvit pro kriminalni pravoporushennya za 2013–2018 rr. [The only report on criminal offenses for the period from 2013 to 2018] <http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=110381&libid=100820&c=edit&_c=fo#> data zvernennia 18.01.2018 (in Ukrainian).

Serhieieva D., Tkach O. Criminal identity as an element of forensic characteristics of violation of privacy

The article is devoted to the research of the person of the offender as an element of criminalistic characteristic of violations of privacy of the private life. The urgency of the study of this issue is that the person of the offender as an element of criminalistic characteristics of violations of privacy of a private life, despite its practical significance, has not been investigated in forensic literature. The purpose of this article is the scientific substantiation of the structure of the person of the offender as an element of criminalistic characteristics of violations of privacy of the privacy and disclosure of its content.

In the article, on the basis of system analysis of theoretical scientific regulations, norms of domestic legislation and materials of investigative and judicial practice, reveals the problematic issues regarding to the person of the offender as an element of criminalistic characteristics of violations of privacy of a private life, formulates his concept, determines the content of this element and substantiates its structure and correlation relations, the personality of the offender with other elements of criminalistic characteristics of violations of privacy of the private life. It turns out that the system of information about the perpetrator's personality allows not only to correctly classify a criminal offense committed, but also significantly improves the effectiveness of the process of promoting versions and planning of the investigation, the choice of tactical methods for conducting procedural actions and investigations in general.

It is concluded that the person of the offender as an element of forensic characteristics is a collection of information about physical, social, moral and psychological and other features and properties characteristic of persons who committed a criminal offense of a certain type.

The offender is a person who is unauthorized to collect, store, use, destroy, distribute and modify information about the private life of another person, who is the confidential information about this person, in the course of violations of privacy.

The summarized data on the identity of the offender as an element of criminalistic characterization of violations of privacy of the private life and their correlation with other elements of forensic characteristics are established.

Keywords: *criminalistic characteristic, element of criminalistic characteristics, person of the offender, structure of the person of the offender, private life, inviolability of private life.*

Стаття надійшла до редакції журналу 18.03.2018.